

TUCHTCOMMISSIE BETAALD VOETBAL
KONINKLIJKE NEDERLANDSE VOETBALBOND

1. Het verloop van de procedure

Per e-mailbericht van 5 november 2025 is FC Den Bosch in staat van beschuldiging gesteld op grond van artikel 19 juncto artikel 20, lid 2, sub a van het Reglement Tuchtrechtspraak Betaald Voetbal, hierna 'RTBV', voor wanordelijkheden door de aanhang van FC Den Bosch bij gelegenheid van de op 3 oktober 2025 gespeelde wedstrijd FC Den Bosch – RKC Waalwijk, te weten het afsteken van vuurwerk bij opkomst van de spelers.

De aanklager betaald voetbal, hierna 'de aanklager', heeft FC Den Bosch een schikkingsvoorstel gedaan, inhoudende, mede gelet op de aard en ernst van het strafbare feit en rekening houdend met de strafkaart, waarop aantekeningen met betrekking tot het afsteken van vuurwerk bij thuiswedstrijden staan op 4 december 2023, 13 februari 2024, 22 november 2024, 24 maart 2025 en 19 juni 2025, de navolgende straf met ingang van 12 november 2025:

- Een geldboete van € 5.000,-;
- Het spelen van een thuiswedstrijd van het eerste elftal van FC Den Bosch zonder (indien mogelijk het verantwoordelijke deel van het) publiek in de competitie, bekercompetitie of play-offs van de KNVB. Deze straf is geheel voorwaardelijk met een proeftijd van 2 jaar.

Het schikkingsvoorstel is door FC Den Bosch niet geaccepteerd waarna de zaak aan de tuchtcommissie betaald voetbal, hierna 'de tuchtcommissie', is voorgelegd.

De tuchtcommissie heeft in aanwezigheid van de aanklager de tuchtzaak mondeling behandeld op donderdag 15 januari 2025. Zij heeft bij die gelegenheid FC Den Bosch gehoord, vertegenwoordigd door de heer T. van Alphen, algemeen directeur en de heer D. van de Camp, manager veiligheidszaken.

2. Standpunt en vordering van de aanklager

De aanklager is op grond van de stukken in het dossier, waaronder het wedstrijdverslag, de foto's en de schriftelijke reactie van FC Den Bosch, van oordeel dat het tenlastegelegde bewezen dient te worden geacht.

Disculpatielat

Volgens de aanklager is het de vraag of FC Den Bosch zich kan disculperen. Het is vaste rechtspraak van de tuchtcommissie en de commissie van beroep betaald voetbal, hierna de 'commissie van beroep', dat strenge eisen worden gesteld aan de club om de aansprakelijkheid van de club voor het gedrag van haar supporters niet verloren te laten gaan. De lat om zich te kunnen disculperen ligt hoog, gezien artikel 20 RTBV.

Artikel 20 RTBV bepaalt dat een betaald voetbalorganisatie risicoaansprakelijk is voor wanordelijkheden door haar aanhang. Disculpatie is slechts mogelijk indien aannemelijk wordt gemaakt dat vóór, tijdens en na de wedstrijd maatregelen zijn getroffen van zodanig stringente en verstrekkende aard dat misdragingen praktisch uitgesloten waren. Uit vaste jurisprudentie van de tuchtcommissie en de commissie van beroep volgt dat bij eerdere ineffectieve maatregelen opschaling vereist is en dat bij recidive extra waakzaamheid geboden is.

FC Den Bosch heeft eerder wanordelijkheden gekend betreft het afsteken van vuurwerk in een thuiswedstrijd (4 december 2023, 13 februari 2024, 22 november 2024, 24 maart 2025 en 19 juni 2025). Het huidige verwijt betreft wederom het afsteken van vuurwerk in een thuiswedstrijd.

De aanklager stelt vast dat een groot spandoek en een vlag een faciliterende rol hebben gespeeld bij het afsteken van vuurwerk. FC Den Bosch heeft dit ook erkend in haar wedstrijdverslag en daarop maatregelen genomen, waaronder een tijdelijk verbod op spandoeken en vlaggen voor de twee daaropvolgende thuiswedstrijden. Volgens vaste rechtspraak van de tuchtcommissie en de commissie van beroep vormt het gebruik van vlaggen en spandoeken een aanzienlijk risico, omdat deze regelmatig worden ingezet om vuurwerk te verbergen of voor te bereiden. Hierdoor wordt identificatie van betrokkenen bemoeilijkt en kunnen gevaarlijke situaties ontstaan. De tuchtcommissie heeft dit recent nog benadrukt in de zaak tegen NEC Nijmegen (6 november 2025). De sfeer verhogende waarde van vlaggen weegt volgens de aanklager niet op tegen deze veiligheidsrisico's.

Hoewel FC Den Bosch zich na afloop heeft ingespannen om betrokkenen te identificeren en zelf aanvullende maatregelen heeft getroffen, blijkt niet van structureel strengere maatregelen om vuurwerkincidenten te voorkomen. Van disculpatie is daarom volgens de aanklager geen sprake.

Strafmaatoverweging

Bij het bepalen van de straf is rekening gehouden met de door FC Den Bosch genomen maatregelen. Dit heeft geleid tot een beperkte afwijking ten voordele van de club van de geldende richtlijn. Niettemin betreft dit het zesde vuurwerkincident in twee jaar tijdens een thuiswedstrijd. Gelet op de ernst en herhaling van de overtreding ziet de aanklager geen aanleiding om af te wijken van het eerder gedane schikkingsvoorstel en handhaaft hij de daarin opgenomen strafeis.

3. Verweer van en namens FC Den Bosch

FC Den Bosch ontkent niet dat haar aanhang vuurwerk heeft afgestoken. FC Den Bosch is echter primair van mening dat zij dient te worden vrijgesproken van het tenlastegelegde, omdat FC Den Bosch zich kan disculperen ten aanzien van deze wanordelijkheden. FC Den Bosch stelt dat zij voldoende maatregelen heeft genomen voorafgaand, tijdens en na de wedstrijd. Daarnaast stelt FC Den Bosch dat de straf die door de aanklager is geëist niet op zijn plaats is, gelet op alle maatregelen die zij in het kader van de wedstrijd heeft getroffen.

Met betrekking tot de door FC Den Bosch genomen maatregelen voor, tijdens en na de wedstrijd, stelt FC Den Bosch het volgende. Er heeft bij alle bezoekers van de M-Side een 1-op-1 privaatrechtelijke foullering (POV) plaatsgevonden. Het stadion is tweemaal voorafgaand aan de wedstrijd geschouwd; er is daarbij geen vuurwerk aangetroffen. Tijdens en direct na de wedstrijd is volgens FC Den Bosch met man en macht gewerkt aan identificatie. Ondanks het feit dat daders zich bewust hebben vermomd (gezichtsbedekking, overalls, rookvorming), zijn camerabeelden urenlang geanalyseerd, De Taskforce van de KNVB is expliciet door FC Den Bosch benaderd, waarbij werd aangegeven hoe beperkt de mogelijkheden tot identificatie zijn onder deze omstandigheden. Ondanks dit alles is FC Den Bosch erin geslaagd zes individuele daders te identificeren en bestraffen met stadionverboden. Daarnaast is de betrokken sfeergroep collectief gesanctioneerd door het verbieden van sfeerartikelen bij meerdere wedstrijden. FC Den Bosch benadrukt dat spandoeken niet automatisch leiden tot vuurwerkgebruik én ook zonder spandoeken sprake kan zijn van vuurwerkgebruik.

Deze zaak draait volgens FC Den Bosch om een fundamentele vraag: wanneer heeft een club voldoende gedaan om zich te kunnen disculperen? Vaststaat dat FC Den Bosch het incident niet bagatelliseert en dat de club aantoonbaar en actief heeft gehandeld. De genomen maatregelen zijn uitgebreid gedocumenteerd en door de aanklager erkend. FC Den Bosch opereert binnen duidelijke grenzen: wettelijke beperkingen ten aanzien van foulleren, de open stadionstructuur, het doelbewust afschermen van gezichten en de beperkte effectiviteit van beschikbare middelen, zoals ook door de KNVB-Taskforce is benoemd. Desondanks is de club erin geslaagd zes individuele daders te identificeren en te sanctioneren en is ook de betrokken sfeergroep aangepakt. Tegen die achtergrond rijst de vraag wat in redelijkheid nog méér van een club kan worden verlangd, zonder de grenzen van wetgeving, proportionaliteit en privacy te overschrijden. Indien 'disculpatie' pas mogelijk is wanneer de kans op wanordelijkheden nagenoeg nihil is, dreigt dit begrip volgens FC Den Bosch zijn praktische betekenis te verliezen.

Volgens FC Den Bosch kan het opleggen van collectieve sancties, in een situatie waarin individuele daders zijn gestraft en de club aantoonbaar verantwoordelijkheid heeft genomen, een problematisch signaal afgeven. Het treft goedwillende supporters en kan demotiverend werken voor clubs die juist investeren in veiligheid en preventie. Ook ten aanzien van geldboetes vraagt FC Den Bosch zich af welk concreet effect daarvan uitgaat. Dergelijke boetes dragen niet aantoonbaar bij aan meer veiligheid, terwijl zij middelen onttrekken aan investeringen die juist op dat terrein worden gedaan.

Deze zaak staat volgens FC Den Bosch niet op zichzelf, maar past in een bredere structurele problematiek binnen het betaald voetbal. Vuurwerkincidenten komen wekelijks voor, ook bij clubs die aantoonbaar alles doen wat binnen hun macht ligt. Dat vraagt om een benadering waarin samenwerking, proportionaliteit en realiteitszin centraal staan. FC Den Bosch acht het daarom van belang in de uitspraak van de tuchtcommissie niet alleen te oordelen over de opgelegde sanctie, maar ook duidelijk te maken welke concrete inspanningen van clubs worden verwacht om zich in vergelijkbare gevallen te kunnen disculperen, zodat dit begrip daadwerkelijk inhoud en betekenis behoudt.

4. Aanvullende reacties

De aanklager

De aanklager stelt dat spandoeken niet in alle gevallen leiden tot vuurwerkgebruik, maar dat bij vuurwerkincidenten vrijwel altijd een spandoek wordt ingezet om het afsteken te faciliteren. Het gebruik van spandoeken wordt door de aanklager daarom niet verboden, maar vormt volgens hem wel een duidelijk tuchtrechtelijk risico voor de club. Zodra een club spandoeken toelaat, kan zij volgens de aanklager niet betogen dat zij alle noodzakelijke maatregelen heeft genomen om vuurwerk te voorkomen. Ten aanzien van eerdere tuchtrechtelijke veroordelingen op de strafkaart stelt de aanklager dat bij het bepalen van de strafeis in een nieuwe zaak gedurende een periode van twee jaar terug wordt gekeken.

FC Den Bosch

FC Den Bosch blijft moeite houden met de opgelegde geldboete en voert aan dat financiële middelen beter kunnen worden ingezet voor structurele veiligheidsmaatregelen in het stadion dan voor het voldoen van een boete.

5. Bewezenverklaring

De tuchtcommissie acht het tenlastegelegde bewezen. De bewezenverklaring steunt op de navolgende bewijsmiddelen:

- Het wedstrijdverslag van 3 oktober 2025;
- Het verweer van FC Den Bosch op zitting.

6. Het oordeel van de tuchtcommissie

Disculpatielat

De tuchtcommissie stelt vast dat in deze zaak sprake is geweest van wanordelijkheden in de zin van het RTBV, hetgeen ook niet door FC Den Bosch wordt betwist. Vervolgens zal de tuchtcommissie op basis van de tenlastelegging moeten oordelen of FC Den Bosch zich met succes kan beroepen op disculpatie. De tuchtcommissie beantwoordt deze vraag ontkennend.

De lat voor een club om zich te disculperen ligt, zoals door de aanklager is gesteld en zoals uit de jurisprudentie van de tuchtcommissie en de commissie van beroep naar voren komt, erg hoog. De tuchtcommissie dient op grond van het disculpatie criterium – in tuchtrechtelijke zin – op grond van het dossier te oordelen of de club voor, tijdens én na de wedstrijd dusdanig verstrekkende en stringente maatregelen heeft genomen dat de kans dat haar aanhang zich zou misdragen te verwaarlozen was. Dit betreft een cumulatief criterium en het niet behalen van dit criterium kan leiden tot een bewezenverklaring van het aan de club ten laste gelegde.

De tuchtcommissie oordeelt dat tijdens en na de wedstrijd FC Den Bosch hieraan heeft voldaan. Met betrekking tot de maatregelen voorafgaand aan de wedstrijd, haalt FC Den Bosch de disculpatielat niet. De tuchtcommissie overweegt hieromtrent het volgende.

Zoals terecht door de aanklager gesteld, oordeelt ook de tuchtcommissie dat ondanks alle genomen maatregelen toch sprake is geweest van een aanzienlijke hoeveelheid vuurwerk waarbij het er kennelijk op lijkt dat een spandoek is gebruikt om het afsteken en doorgeven van het vuurwerk te verbergen.

Uit hetgeen FC Den Bosch heeft aangevoerd, leidt de tuchtcommissie af dat de club wel maatregelen heeft genomen ter voorkoming of beperking van wanordelijkheden, maar zijn deze maatregelen niet voldoende geweest om de incidenten tijdens deze wedstrijd te kunnen voorkomen. Zoals op grond van de strafkaart van FC Den Bosch terecht door de aanklager is aangegeven, wordt FC Den Bosch niet voor het eerst geconfronteerd met het afsteken van vuurwerk, diende de club daardoor extra waakzaam te zijn en moet FC Den Bosch onderbouwd kunnen aantonen dat de club in tegenstelling tot de incidenten in het verleden in deze zaak strengere maatregelen heeft getroffen. De tuchtcommissie is op grond van het door FC Den Bosch op zitting aangevoerde er niet van overtuigd dat FC Den Bosch voldoende – extra – waakzaam is geweest dan wel strengere maatregelen heeft genomen.

Vuurwerk en spandoeken/vlaggen

De tuchtcommissie stelt – ook in eerdere uitspraken – vast dat het gebruik van vlaggen en spandoeken een aanzienlijk risico vormt voor de club. Dit gebruik bemoeilijkt de identificatie van personen, kan leiden tot gevaarlijke situaties en wordt regelmatig ingezet om voorbereidende handelingen te verrichten voor het afsteken van vuurwerk. Gezien het groot aantal eerdere incidenten, had FC Den Bosch een algeheel verbod op spandoeken moeten overwegen. Een dergelijk verbod zou aantonen dat de club proactief strengere maatregelen treft om misbruik te voorkomen, ook al is dit mogelijk impopulair bij supporters. Deze maatregel zou van toegevoegde waarde zijn naast de reeds getroffen maatregelen en bovendien zou FC Den Bosch met deze stringente maatregel de disculpatielat hebben gehaald. Dat FC Den Bosch voornoemde heeft nagelaten, valt de club – in tuchtrechtelijke zin – te verwijten. Zoals de tuchtcommissie vaker in soortgelijke zaken heeft geoordeeld en benadrukt, stelt de tuchtcommissie dat de meerwaarde van vlaggen en doeken voor de sfeer niet opweegt tegen de risico's van het heimelijk proberen vuurwerk het stadion binnen te brengen respectievelijk vuurwerk af te steken.

Op basis van het bovenstaande, komt de tuchtcommissie tot het oordeel dat FC Den Bosch zich schuldig heeft gemaakt aan het ten laste gelegde.

Strafmaat

Bij de strafoplegging houdt de tuchtcommissie rekening met alle relevante feiten en omstandigheden, de strafkaart van de club en hetgeen uit het dossier en ter zitting naar voren is gekomen. De tuchtcommissie stelt vast dat FC Den Bosch tijdens en na de wedstrijd voldoende maatregelen heeft getroffen, maar dat de club voorafgaand aan de wedstrijd tuchtrechtelijk verwijtbaar heeft gehandeld, zoals hierboven uiteengezet.

Uit de door de aanklager geschetste strafkaart blijkt dat FC Den Bosch in de afgelopen twee jaar zesmaal tuchtrechtelijk is bestraft voor wanordelijkheden tijdens een thuiswedstrijd. Onder deze omstandigheden moet worden aangenomen dat de club voldoende gewaarschuwd is. Volgens de geldende richtlijnen uit het Handboek Competitiezaken Betaald Voetbal 2025/2026 kan een thuiswedstrijd zonder publiek worden opgelegd wanneer een club binnen twee jaar ten minste viermaal wordt bestraft voor vuurwerk gerelateerde wanordelijkheden. In de voorliggende zaak zou daarnaast ook het opleggen van een onvoorwaardelijke geldboete gerechtvaardigd zijn geweest. Gelet op deze uitgangspunten en de omvang van de strafkaart van FC Den Bosch, oordeelt de tuchtcommissie dat een voorwaardelijke wedstrijd zonder publiek een gepasseerd station is en de verweten gedraging niet rechtvaardigt. De tuchtcommissie is zich ervan bewust dat een collectieve straf ook supporters treft die geen aandeel hadden in de wanordelijkheden. Bij het uitblijven van identificatie van – een groot deel van – de daders is een uitsluitend persoonsgerichte straf echter niet mogelijk. In dergelijke gevallen moeten clubs de consequenties dragen wanneer hun achterban zich niet aantoonbaar heeft gebeterd.

Ten aanzien van de geldboete overweegt de tuchtcommissie dat FC Den Bosch zich aantoonbaar heeft ingespannen om incidenten te voorkomen en daders op te sporen. Dit blijkt onder meer uit de identificatie en bestraffing van enkele betrokken supporters na de wedstrijd en uit het tijdelijke verbod op spandoeken tijdens de daaropvolgende thuisduels. Mede om die reden acht de tuchtcommissie het opleggen van een voorwaardelijke geldboete op dit moment passend. Gelet op de forse strafkaart acht de tuchtcommissie het wel noodzakelijk om deze voorwaardelijke straf als stok achter de deur te houden.

De tuchtcommissie komt op basis van het voorgaande tot de navolgende passende straf.

7. De kwalificatie

Het bewezenverklaarde levert op een overtreding van artikel 19 juncto artikel 20, lid 2, sub a RTBV.

8. De beslissing

Bewezen wordt verklaard hetgeen onder 5. is vermeld. Het bewezenverklaarde is strafbaar, zoals onder 7. omschreven. FC Den Bosch is ten aanzien van de overtreding ook strafbaar.

FC Den Bosch wordt veroordeeld tot:

- Een geldboete van € 5.000,-, geheel voorwaardelijk met een proeftijd van (2) twee jaar;
- Het spelen van een thuiswedstrijd van het eerste elftal van FC Den Bosch in de competitie, bekercompetitie of play-offs van de KNVB na 12 februari 2026 waarbij de personen die een seizoenkaart hebben voor de vakken M5 tot en met M7 geen toegang mogen hebben tot het stadion van FC Den Bosch. De betreffende vakken zullen tijdens de wedstrijd leeg moeten blijven.

FC Den Bosch wordt veroordeeld in de kosten van de mondelinge behandeling welke met FC Den Bosch in rekening-courant zullen worden verrekend.

Aldus beslist op 29 januari 2026 door de heer mr. N. J. Batelaan, voorzitter, mevrouw mr. R.M. Tamminga en de heer R. Roelofs, leden, bijgestaan door de heer mr. M. Faouzi, secretaris.